ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift
13de jaargang
nr. 78 (6)
nov.-dec. 1982

SUPERSTOOMKURSUSSEN

Esperanto bestaat weldra 100 jaar. Een respektabele leeftijd, waar met eerbied tegenaan mag worden gekeken. Toch is zoiets geen reden om stil te blijven staan; er moet een dynamische aanpak komen op de meest verscheidene terreinen — en één daarvan is het onderwijs.

Dirk D.W., student technisch ingenieur en architektuur, medeorganisator van het Esperanto-jongerenkongres te Leuven.
Trees D. en Hilde V.I., arts en tandarts, organisatoren van het hele kulturele programma tijdens het Wereldkongres te Antwerpen.
Ida T., een frisse en charmante dame — de pensioengerechtigde leeftijd al héél lang voorbij. Een graaggeziene en aktieve esperantiste, die ter voorbereiding van het Antwerpse wereldkongres haar kennis eens terdege wou opfrissen.
Hugo K., een druk bezette dertiger, enorm geboeid door talen (kent een vijftal vreemde talen op zijn duimpje). Kende tot voor kort nog niets van Esperanto.
Johanna, de kleindochter van Hector Vermuyten — wereldvermaard Esperanto-vertaler van Guido Gezelle. Zij wilde ook eens zien waar haar grootvader mee beroemd is geworden.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van dynamische mensen, jong van jaren, of van hart. Zij zijn de prototypes van een modern soort „esperantisten": de gediplomeerden van enkele zeer intensieve taalkursussen die de laatste jaren werden georganiseerd. In de wandelgangen van het Esperanto-centrum worden ze de „Superstoomkursussen" genoemd, en dat drukt precies uit waar het om gaat. Aktieve mensen, die reeds een stevige taalbasis bezitten, en die nieuwsgierig zijn naar Esperanto. Of drukke zakenlui, met weinig tijd. Of gewezen *samideanoj*, die ooit wel Esperanto hebben geleerd — maar die al zo' n tijd buiten de beweging hebben gestaan, dat ze het meeste een beetje vergeten zijn.
Voor al die mensen zijn de traditionele Esperantokursussen vaak minder aantrekkelijk; zij „vliegen er liever eens in", om een snel overzicht te krijgen van de taal, of oude kennis op te frissen.
Uiteraard wordt er naar gestreefd om hen een aangepaste kursus te bieden en een belangrijke poging daartoe werd reeds enkele jaren geleden ondernomen door de Dendermondenaar Petro De Smedt.

Een veelzijdig man: wiskundige, stadsbeiaardier van Aalst, computer-

(vervolg op blz. 3)

ESPERANTO-PANORAMA
Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redaktie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen;
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 100 fr. in België, 6,60 *f* in Nederland en 125 fr. of 8,25 *f* voor alle andere landen.

Steunabonnement: 200 fr. in België, 13,20 *f* in Nederland en 250 fr. of 16,50 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 400 fr. in België, 26,40 *f* in Nederland en 500 fr. of 33 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 800 fr. in België, 52,80 *f* in Nederland en 1000 fr. of 66 *f* voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 2500 fr. in België, 165 *f* in Nederland en 3125 fr. of 206,25 *f* voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 5000 fr. in België, 330 *f* in Nederland en 6250 fr. of 412,50 *f* voor alle andere landen.

Advertenties
1/1 blz. 1950 fr.* of 135 *f*
1/2 blz. 1250 fr.* of 85 *f*
1/3 blz. 990 fr.* of 65 *f*
1/4 blz. 750 fr.* of 50 *f*
1/8 blz. 450 fr.* of 30 *f*
Kleine advertenties: 10 fr.* of 0,66 *f* per woord
Advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 x de prijs van 1 advertentie.
(* inclusief BTW)

Rekeningen
Voor België: 000-0265338-43 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redakteurs
Anne Tilmont en Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever
P. Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten bedrukt zijn met de vermelding „Bijvoegsel bij Esperanto-Panorama nr. ..." gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redaktieadres bezorgd uiterlijk de 14de van de even maand. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt, worden gefaktureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redaktie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Esperanto-onderwijs neemt snelle vlucht

Wij ontvingen de nieuwe, bijgewerkte uitgave van de brochure „Oficiala situacio de la Esperanto-instruado en la mondo" (G. Pirlot) dat een overzicht geeft van het Esperanto-onderwijs in de wereld. Het behandelt geen privé-initiatieven, maar enkel officiële kursussen, zowel van lager, middelbaar als universitair niveau. Ook worden voor elk land de wettelijke bepalingen met betrekking tot het Esperanto vermeld. De samensteller geeft ook een overzicht van de evolutie door de jaren heen, van opgerichte kursussen sinds 1945. En dan blijkt dat het Esperanto-taalonderwijs op hoger niveau de laatste jaren een enorme vlucht heeft genomen... In de 25 jaren voor 1969 werden er immers slechts 10 kursussen gemeld. Dan kwamen er in 7 jaar ineens 12 bij, en voor de laatste drie jaar worden ineens al 16 Esperanto-kursussen op universitair vlak gemeld. Zelfs al zijn de cijfers niet volledig, vanwege het vaak ontbreken van de juiste gegevens, de algemene tendens is duidelijk positief.

Maar ook bij ons kunnen wij deze trend merken. Er is steeds meer vraag naar leerboeken en kursussen, de gekende Esperanto-avondlessen doen het ook goed. Het grootste probleem blijft echter de doorstroming van de informatie over de bestaande Esperanto-kursussen in de diverse steden. Hoe vaak gebeurt het niet dat iemand zich wel interesseert voor het leren van de taal, maar niet weet tot wie zich te wenden voor informatie?

Hopelijk is n.a.v. de recente wereldcongressen in Vlaanderen hierin verbetering gekomen. In elk geval konden onze speciaal georganiseerde snelkursussen in Antwerpen rekenen op méér dan voldoende belangstelling.. Uit de vele reakties bleek trouwens een sterke behoefte aan dergelijke gekoncentreerde kursussen.

De gemeenteraad van Tietjerksteradeel besliste begin september over een voorstel van het schepencollege om voortaan bij voorkeur gebruik te maken van de Friese taal. Het gebruik van het Nederlands blijft weliswaar gehandhaafd (een op de drie inwoners van Tietjerksteradeel spreekt geen Fries), maar de gemeente wil volgens een woordvoerder „een actief beleid voeren ten gunste van het Fries".

(Vervolg van blz. 1)
deskundige, licentiaat in Oosterse filologie, organisator van het suksesvolle toeristische programma tijdens het Wereldkongres, samen met zijn Japanse echtgenote Kjoko Hata. Sinds kort bovendien voorzitter van de Esperanto-groep in Aalst, „La Pioniro". Kortom, een man die niet bij de pakken blijft zitten — en die een experiment wel wil wagen.

In september 1979 wordt er in studentenkringen te Aalst een eerste kursus ingericht: een intensieve 14-uren snelkursus, met als leidraad de brochure van William Auld (*Intensiva 14-hora Rapidkurso*). Geen massaal enthousiasme in de studentenkringen — ondanks alle goede voornemens. Maar toch kan gestart worden met een kleine, doch sterk gemotiveerde groep — waaronder de schepen van Kultuur van de stad Aalst.

Het aanvankelijke scepticisme van sommigen veranderde blijkbaar reeds snel in verwondering en zelfs enthousiasme. Want het werkte! Hoe ongelooflijk het ook moge klinken — het bleek mogelijk een basis te verwerven van een voordien totaal onbekende taal, in slechts enkele uurtjes.

Reeds na de eerste van de twee lesdagen bleek bij een steekproef, dat de kursisten de hele grammatika en een heel aantal van de Esperantowoorden onder de knie hadden. Niet enkel passief, maar ook aktief, want er werd al vertaald van het Nederlands naar het Esperanto — zonder woordenboek of kursus uiteraard. Zulke vlotte resultaten zijn natuurlijk de beste garantie voor een goede motivatie bij de leerlingen: er is dan ook tot nu toe niemand weggevallen bij de kursussen. Want een ontspannende bezigheid is zulk een dril-kursus uiteraard niet. *Streĉa kaj teda*: inspannend en saai, dat zijn de woorden die lesgever De Smedt zélf hiervoor gebruikt, en hij kan het tenslotte weten: 14 uren intensieve kursus, „afgewisseld" met de korrelatieventabel...

Natuurlijk wordt er — voorzover mogelijk — ook een speelser element ingebouwd. In dit geval poëzie, goede vertalingen van Gezelle (weer door Vermuyten) of Alice Nahon. Dit element heeft echter niet enkel de bedoeling wat afwisseling te brengen; maar wordt weldoordacht ingelast om de nieuwe esperantisten te tonen tot welk een gevoelsrijkdom men in de taal kan komen. Want overdonderd als ze worden met korrelatieven, woordstammen, vóór- en achtervoegsels, werkwoordvormen enz., zouden ze al te gemakkelijk gaan geloven dat Esperanto slechts een zeer machinaal en stroef kommunikatiemiddel is.

De uiteindelijke resultaten van het experiment van Aalst waren zéér overtuigend. Toch zou het nog een tijdje duren voor er weer konkreet met de verworven ervaring gewerkt werd.

De gedroomde gelegenheid kwam er natuurlijk dit jaar, toen we met het grote wereldkongres in zicht, in een stroomver-

snelling terecht kwamen. De uitgebreide informatiecampagne in de pers resulteerde in een lawine van informatieaanvragen. De vraag naar kursussen was groot, maar kon dit keer helaas niet opgevangen worden door de traditionele avondkursussen — die waren immers reeds in het begin van het schooljaar gestart.
Dit keer was het Marc Demonty die de kursus leidde, volgens hetzelfde stramien van de Brit William Auld, maar met uiteraard zijn eigen, persoonlijke stijl.
Net zoals verwacht: opnieuw verbazingwekkende resultaten. In de diverse reakties van de kursisten zelf komt steeds hetzelfde tema naar voor: in zulk een intensieve week-eind-kursus leert men evenveel als in de normale schoolse kursus van een vreemde taal in een vol jaar tijd!

Inderhaast werd er achteraf nog een tweede kursus georganiseerd voor diegenen die te laat hadden ingeschreven. Deze, en een voorlopig laatste weekeinde op 17 oktober, werden opnieuw gegeven door Petro De Smedt.
Elke keer wordt het weer een zeer vermoeiend experiment, met op het laatst een intense èn welverdiende tevredenheid met de resultaten.

Het inhameren van de negen lessen wordt nu wel vaker, en vroeger, afgewisseld met teksten van bv. Gezelle, of Heine (met zelfs een parodie op diens gedichten door de Esperantoschrijver R. Schwartz).
Eindresultaat blijft ook nu overdonderend: de kursisten kunnen:

- de volledige korrelatieventabel gebruiken.
- een vrij ingewikkelde tekst verstaan, en zelf eenvoudig Esperanto aktief toepassen.
- zij kennen de volledige grammatika van de taal — enkele onbelangrijke facetten niet te na gesproken.

Alle redenen dus om te hopen dat er nog veel spoedkursussen zullen georganiseerd worden. Wie ze heeft doorlopen, wordt aangeraden de opgedane kennis te onderhouden en te verdiepen met andere kursusboeken, oefenen met andere esperantisten in clubverband of op kongressen, door het lezen van boeken of tijdschriften. Maar dat geldt uiteraard voor alle talen: al doende leert men.

Ook in de toekomst zullen ongetwijfeld nog spoedkursussen gegeven worden. Sommige daarvan lopen gedurende één weekeinde, andere geven een overzicht van Esperanto op enkele weken. Geregeld verschijnen hierover berichten in onze lokale clubbladen. Indien u op de hoogte wil blijven van nieuwe initiatieven, dan graag een briefje met uw adres en reeds verworven taalkennis aan de redaktie: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. — Wij nemen u dan op in ons adressenbestand.

1982

inlichtingen-aktiviteiten

NOV.-DEC

AALST

ESPERANTOGROEP AALST ☆
Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 70.53.68.
Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, ☎ (02208) 4582.
Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

SAMENWERKINGSCOMITÉ
Bijeenkomsten: AKKE-konversatie-bijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna 1 verdieping hoger.
Inlichtingen: J.A. Hardeveld, ☎ (075) 28.70.18.

ANTWERPEN

KONINKL. ESPERANTOGROEP „LA VERDA STELO", v.z.w. ☆
Inlichtingen: ☎ (03) 234.34.00 (kantooruren) of 440.30.92.
Bijeenkomsten: in het Esperantohuis, Frankrijklei 140 (1ste verdieping). Het klublokaal is open op vrijdag vanaf 18 u. De programma's beginnen om 20 u.
Programma's:

5 nov.: Kaasseminarium, met vakkundige uitleg over vele Belgische kaassoorten. Vooraf inschrijven noodzakelijk!
Deelname prijs voor kaas en bier of wijn naar believen: 250 fr.

12 nov.: INTERNATIONALE AVOND. De hr Catling (Joegoslavië) spreekt over de werking van de Europese Gemeenschap. Voordracht met film. Bovendien is er een uitgebreide boekenstand.

15 nov.: (maandag) Conversatieavond.

19 nov.: De hr Jan Bovendeerd vertelt over zijn reis naar Polen.

26 nov.: De hr Marc Demonty vertoont dia's over het Esperanto-Wereldcongres te Antwerpen. (Wie wil nog dia's meebrengen?)

3 dec.: Jan de Craeye en Guido Baeyens spreken over modelbouw. Voordracht met dia's en demonstratie, vnl. met treinen.

10 dec.: PLECHTIGE ZAMENHOFAVOND, met muzikale omlijsting.
Dr Victor Sadler (Groot-Brittannië) spreekt over "Perspectieven voor Esperanto?" ("Futurologia rigardo al la estontaj jardekoj.")

17 dec.: De hr Paul Peeraerts leidt zijn kwis "Ken uw Taal". – Tevens opstellen van de kalender voor de werking van de club.

19 dec.: (zondag), om 14 u 30: Kerstfeest. Iedereen is welkom. Leden tot 12 jaar krijgen een geschenk, maar dan moeten ze tijdig ingeschreven zijn.

24 en 31 dec.: geen bijeenkomst.

7 jan.: Mej. Anne Tilmont vertelt over "Voetreflexzonetherapie". Voordracht met demonstratie.

ARNHEM

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: de heer A. van den Brul, C. Lourdonlaan 2, Rozendaal (Gld.), ☎ (085) 64.86.09.

BERINGEN

BERINGSE ESPERANTOGROEP ☆
Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BLANKENBERGE

BLANKENBERGSE ESPERANTOGROEP ☆
Inlichtingen: Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1.

BODEGRAVEN

STICHTING ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS
Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.

BRUGGE

BRUGSE ESPERANTOVERENIGING „PACO KAJ JUSTECO" ☆
Inlichtingen: Hollandshof 70, ☎ (01726) 12141.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.

BRUĜA GRUPO ESPERANTISTA – REĜA SOCIETO ☆
Inlichtingen: Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge, ☎ (050) 31.83.58.
Bijeenkomsten: elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

ESPERANTOJEUGD BRUGGE ☆
Inlichtingen: Sikkelstraat 61, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.

BRUSSEL

BRUSSELSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: Missionarissenlaan 39 b 5, 1080 Brussel, ☎ (02) 520.19.44
Bijeenkomsten: Iedere donderdag van 12.30 u. tot 14 u. in "Le Passage", Marsveldplein. Het programma vindt u in „Esperanto aktuala" (abonnement 50 fr. op rek. 961-0907453-13 van „Brusela Esperantista Grupo", Sperwerlaan 86 b 5, 1150 Brussel).

EUROPEES ESPERANTOCENTRUM
Inlichtingen: Montoyerstraat 37 b 24, 1040 Brussel, ☎ (02) 513.59.95. (antwoordapparaat).

DEN HAAG

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, ☎ (070) 24.39.23.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)
Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, ☎ (070) 66.65.47.
Bijeenkomsten: de 2de en laatste maandag om 20 u. in zaal Nigrotje, Maarseveenstraat 2.

DEURNE

ESPERANTO DEURNE ☆
Inlichtingen: Mevr. Leuntjes, Eksterlaar 74, 2100 Deurne, ☎ (03) 321.28.53.

ARBEIDERSESPERANTISTEN
Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 b 2, 2100 Deurne.
Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, Spanhovenstraat.

DILSEN STOKKEM

ESPERANTO LIMBURG ☆
Inlichtingen: Justus Lipsiusstraat 26, 3500 Haselt, ☎ (011) 53.64.10.

DRACHTEN

ESPERANTOCENTRUM
Inlichtingen: De Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, ☎ (05120) 10.851
Cursussen: voor beginnelingen en gevorderden. Vraag inlichtingen.

EDEGEM

ESPERANTOGROEP EDEGEM ☆
Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, ☎ (03) 440.30.92.

EINDHOVEN

ESPERANTO-KLUBO EINDHOVEN
Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, ☎ (040) 11.41.62.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 u. in Aktiviteiten Centrum "Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

Beste lezer,

Een heel jaar een schat aan informatie in of over het Esperanto: dat biedt ook in 1983 de Vlaamse Esperantobond. Om u de keuze uit de verschillende mogelijkheden gemakkelijker te maken, vindt u hieronder enkele nuttige wenken evenals een praktisch bestelformulier.

Dit bestelformulier geeft u best, samen met de betaling, aan uw plaatselijke groep. Als u uw groep niet kent, kunt u ook uw formulier rechtstreeks aan de Vlaamse Esperantobond zenden (Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen). In dat geval moet ook de betaling aan de Bond gebeuren.

Vooraleer u begint in te vullen, willen we u nog op enkele nieuwigheden wijzen.

- Voortaan kunt u ook sommige boeken via dit formulier bestellen.
- Indien u voor 1000 fr. of méér aan lidmaatschapsbijdragen, boeken of tijdschriften bestelt, mag u ook in 3, 6 of 12 maanden betalen. Deze handige manier van werken bestaat echter alleen voor hen die hun formulier rechtstreeks aan de Vlaamse Esperantobond zenden, en niet via een groep.

Mocht u nog een vraag hebben, dan zullen zowel de plaatselijke groepen als de bestuursleden van de Bond u graag helpen!

Enkele nuttige wenken

1. Leden of steunende leden van de Vlaamse Esperantobond (FEL) krijgen een gratis abonnement op het tijdschrift *Esperanto-Panorama*. Er wordt slechts één abonnement per adres geschonken.
2. Een lid van de Vlaamse Esperantobond is automatisch ook gewoon lid van de plaatselijke groep. Maar het is bovendien mogelijk steunend lid te worden tegen 500 fr.
3. Jongeren tot 26 jaar worden automatisch lid van de Vlaamse Esperantojeugd (FLEJA). Zij krijgen gratis het tijdschrift *Jongeren Esperanto-nieuws*. Ook steunende leden krijgen dat tijdschrift.
4. Een lid van de Wereld-Esperantovereniging (UEA) krijgt gratis het *Jaarboek* met duizenden nuttige adressen en de *Boekenlijst* met 3 000 titels van verkrijgbare werken. Indien je niet ouder bent dan 26, krijg je ook *Kontakto* erbij. Steunende leden (d.i. leden van de zgn. „Societo Zamenhof") krijgen dezelfde voordelen, maar helpen de wereldbeweging op een bijzondere manier.
5. Schenkingen vanaf 1 000 fr. aan de Vlaamse Esperantobond zijn voor de belastingen aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Schenkers van 1 250 fr. of meer krijgen gratis hun lidmaatschap, zowel

van FEL als van UEA, met de tijdschriften *Esperanto-Panorama*, *Esperanto* en het *Jaarboek*, en voor jongeren bovendien *Kontakto* en *JEN*.

... over onze tijdschriften

6. *Esperanto-Panorama* is een Nederlandstalig tijdschriftje over Esperanto en taalproblematiek, met de programma's van alle Esperantogroepen. Het kost 100 fr., maar leden van FEL krijgen het gratis.
7. *Informilo* is het kaderblad van FEL en FLEJA, in het Esperanto, met informatie over de werking.
8. *Jongeren Esperanto-Nieuws* (JEN) is het jonge broertje van *Panorama*. Het geeft in het Nederlands informatie over Esperanto en taalproblematiek, vooral dan toegespitst op jongeren. Het kost 100 fr., maar leden van FLEJA krijgen het gratis.
9. *Koncize* geeft in het Esperanto informatie over allerhande jeugdactiviteiten.
10. *Esperanto* is een internationaal tijdschrift in het Esperanto, uitgegeven door UEA, over de Esperantocultuur. Aanbevolen voor iedereen die meer dan een elementaire kennis van de taal heeft.
11. *Kontakto* is het neusje van de zalm voor beginnelingen. Eenvoudige teksten over allerlei onderwerpen.
12. *Heroldo de Esperanto* gaat over de Esperantobeweging, net zoals *Esperanto*, maar op een eenvoudiger niveau.
13. *Monato* is de „Knack" of de „Spectator" van het Esperanto: een tijdschrift over actualiteit, cultuur, wetenschap, sport enz.

... over onze boeken en cursussen

14. *La aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj* is niet voor niets een bestseller. Het verhaal van een spaarvarkentje, dat levend wordt, is ten zeerste te genieten zowel door jong als oud als door beginnelingen en gevorderden in het Esperanto.
15. *Esperanto, wat kan ik dáármee doen?* is uitermate interessant voor iedereen die zich nog wat onwennig voelt in de Esperantobeweging. Een schat aan actuele informatie. Zowel in het Nederlands als in het Esperanto verkrijgbaar.
16. Voor wie nog Esperanto moet leren: *Esperanto-Programita*, een cursus voor zelfstudie met platen of cassette en onze *Correspondentiecursus* waar de leerling door een persoonlijk leraar wordt begeleid. Een extra woordenboekje van 100 fr. is steeds aan te bevelen.

BESTELFORMULIER VOOR LIDMAATSCHAPSBIJDRAGEN, ABONNEMENTEN EN BOEKEN

Opzenden aan (rechtstreeks of via een plaatselijke groep):
VLAAMSE ESPERANTOBOND

1983

Frankrijklei 140
2000 ANTWERPEN
✆ (03) 234 34 00

Om de registratie van uw lidmaatschap en van de gevraagde tijdschriften en boeken gemakkelijker te maken, verzoeken we u één letter per vakje in te vullen.

Groep (2):

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

Straat, nummer:

Stad:

Postnummer:

Telefoon

Andere personen op hetzelfde adres die wensen lid te worden:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

Voornaam:

Familienaam:

Geboortejaar:

Beroep:

LIDMAATSCHAP, TIJDSCHRIFTEN EN BOEKEN: TOTAAL

Nationale lidmaatschapsbijdragen:

(jp) f	- gewone leden [1,2,3]	.... x 200 fr.	....
(p) s	- steunende leden van FEL [1]	.... x 500 fr.	....
g	- steunende leden v.d. plaatselijke groep [2]	.... x 500 fr.	....
(j) d	- steunende leden van FLEJA [3]	.... x 500 fr.	....

Internationale lidmaatschapsbijdragen (UEA):

u	- gewone leden [4]	.... x 480 fr.	....
zu	- steunende leden (Societo Zamenhof) [4]	.... x 2880 fr.	....

Schenkingen:

(pje u) b	- Ik schenk de volgende som aan de Vlaamse Esperantobond [5]:		....

Abonnementen:

p	- Esperanto-Panorama [6]	100 fr.	....
i	- Informilo [7]	150 fr.	....
j	- Jongeren Esperanto-Nieuws (JEN) [8]	100 fr.	....
c	- Koncize [9]	150 fr.	....
e	- Esperanto [10]	360 fr.	....
k	- Kontakto [11]	360 fr.	....
h	- Heroldo de Esperanto [12]	520 fr.	....
m	- Monato [13]	960 fr.	....

Enkele boeken en cursussen:

a	- La Aventuroj de Ŝpar- kaj Alia Porketoj [14]	.... x 245 fr.	....
v	- idem, genummerde luxe-uitgave	.... x 1000 fr.	....
x	- Esperanto, wat kan ik dáármee doen? [15]	.... x 80 fr.	....
x	- Esperanto, kion mi povas fari per tio? [15]	.... x 80 fr.	....
y	- Esperanto Programita met platen [16]	.... x 680 fr.	....
y	- Esperanto Programita met cassette [16]	.... x 680 fr.	....
r	- Correspondentiecursus met cassette [16]	.... x 1200 fr.	....
w	- Woordenboekje [16]	.... x 100 fr.	....
		Totaal:	

NIEUW!

☐ Dit totaal betaal ik aan de bovengemelde groep en ik bezorg dit formulier ook aan hen.

☐ Dit totaal betaal ik aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen en ik zend dit formulier aan hetzelfde adres.

☐ Ik betaal die som in één keer op rek. nr. 402-5510531-55.

☐ Ik betaal de som niet in een keer, maar verzoek de Vlaamse Esperantobond ze in ____ maandelijkse termijnen van mijn rekening af te trekken (enkel indien de som 1000 fr. of meer bedraagt).

☐ Gelieve deze bestelling (behalve de boeken en cursussen) als een constante bestelling te beschouwen. Gelieve ervoor te zorgen dat mijn bank of het Bestuur der Postchèques automatisch ieder jaar in november betaalt. Ik kan ten allen tijde deze constante bestelling herroepen.

NIEUW!

GENT

GENTA ESPERANTO-GRUPO „LA PROGRESO" ☆
Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, ☎ (091) 30.13.01.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St-Pietersnieuwstraat 23.

GENTA ESPERANTO-KLUBO ☆
Inlichtingen: Belgradostraat 43, 9000 Gent, ☎ (091) 23.56.40.
Bijeenkomsten: de 1ste woensdag om 20 u.

GRONINGEN

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, ☎ (050) 25.98.46.
Bijeenkomsten: in het gebouw Filadelfia, Dirk Huizingastraat 17.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)
Inlichtingen: Mispellaan 25, 9741 GJ Groningen, ☎ (050) 77.39.60.
Bijeenkomsten: de 3de vrijdag in „De Wigwam", Hora Siccamasingel 202.

HAARLEM

NEA-SEKCIO „KOMPRENADO FARAS PACON"
Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan3, 2104 BK Heemstede, ☎ (023) 26.46.02.
Bijeenkomsten: eenmaal in de veertien dagen (donderdags).

HASSELT

ESPERANTO HASSELT ☆
Inlichtingen: Ir. J. Christiaens, Just. Lipsiusstraat 26, 3500 Hasselt.
Bijeenkomsten: de 4de maandag in zaal "Majestic", Grote Markt 2, 3500 Hasselt.
Pogramma's:
- 22 nov.: Info-avond, met boekenstand.
- 27 dec.: Kerstvakantie.
- 24 jan.: Muzikale avond.

HILVERSUM

NEA-SEKCIO „DREVES UITERDIJK"
Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, ☎ (035) 43.320

FLE-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. M.Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, ☎ (035) 12.717.

KALMTHOUT

LA ERIKEJO ☆
Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, ☎ (03) 666.99.88.
Bijeenkomsten: de laatste donderdag in het parochiecentrum van Heide.

KAPELLE

ZELANDA ESPERANTO-GRUPO
Inlichtingen: Sally en Dries Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, ☎ (01102) 1563.

KORTRIJK

LA KONKORDO ☆
Inlichtingen: Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, ☎ (056) 22.00.11.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN

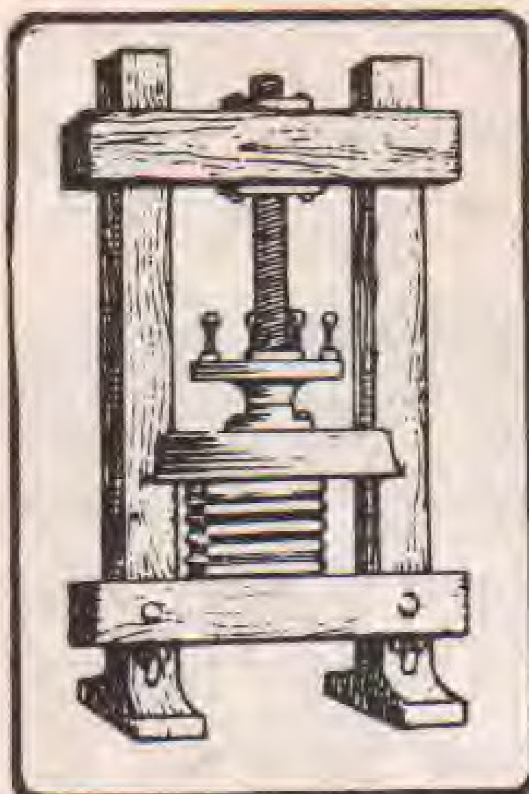
NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, Goutum.
Bijeenkomsten: om de 2 weken, 19.45 u., Ruiterkwartier 173.

LEUVEN

ESPERANTO 2000 ☆
Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.
Bijeenkomsten: op 3, 10, 17 en 24 nov., 8 en 15 dec., 5, 12 en 19 jan., 2, 9, 16 en 23 feb., 2 en 9 maart van 20 tot 21.30 in het Conservatorium, Kon. Albertplein.
Cursussen: cursus 1: woensdag 20.00-21.30 u. vanaf 27 oktober, in de lokalen van het Conservatorium, Koning Albertplein te Leuven, 15 weken.
cursus 2: dinsdag 20.00-22.00 u.vanaf 12 oktober, in het lokaal naast het Gemeentehuis, Waversebaan te Heverlee, 20 weken. Het tempo zal hier iets lager liggen dan op de cursus in Leuven.
Informatieavond: als inleiding op de cursus: wat is Esperanto, waarvoor gebruikt, achtergrondinformatie (met dia's). In de Zaal der Hallen, Zeelstraat te Leuven: woensdag, 20 oktober 1982, 20.00-21.00 u. Toegang gratis en vrijblijvend.

MECHELEN	**MECHELSE ESPERANTOGROEP ☆** *Inlichtingen:* de heer R. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St-Katheliјne-Waver, ☎ (03) 231.17.90. *Bijeenkomsten:* de 1ste maandag om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.Vrouwestraat 34.
MORTSEL	**ESPERANTOGROEP MORTSEL ☆** *Inlichtingen:* Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.24. *Bijeenkomsten:* iedere zondag om 10 u. (voor beginnelingen) en om 11. u (gevorderden) in het Hof van Rieth, Molenlei 68. Programma: 11 dec. (zaterdag) om 20 u. Zamenhofavond in de vorm van een etentje. 250 fr storten op rek. 220-0281854-08 of rechtstreeks aan P. Tytgat of J. Bovendeerd.
NIJMEGEN	**ESPERANTO-KLUBO ZAMENHOF** *Inlichtingen:* Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, ☎ (080) 55.15.05. *Bijeenkomsten:* de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.
ROTTERDAM	**ESPERANTO-GRUPO MERKURIO** *Inlichtingen:* de heer R. Moerbeek, ☎ (010) 36.15.39 *Bijeenkomsten:* de 1ste en 3de woensdag om 20 u., Rotterdam, Aristotelesstraat 200. **FLE-AFDELING 2** *Inlichtingen:* Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111 A, 3082 LG Rotterdam, ☎ (010) 29.46.84. *Bijeenkomsten:* de eerste 3 donderdagen, Brabantsestraat 12. **SAT-RONDO** *Inlichtingen:* Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackestraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, ☎ (010) 66.30.73. **PTT ESPERANTO-GRUPO „ESPERANTO ESTU NIA CELO" – NEA-SEKCIO** *Inlichtingen:* de heer L. van Duijn, Bellevuestraat 95, Dordrecht, ☎ (078) 13.69.03. *Bijeenkomsten:* elke woensdag om 20 u. in het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).
ST.-NIKLAAS	**ESPERANTOGROEP ST.-NIKLAAS ☆** *Inlichtingen:* René Lutz, Fabiolapark 789, 2700 St.-Niklaas, ☎ (03) 776.54.21.
TESSENDERLO	**ESPERANTOGROEP TESSENDERLO ☆** *Inlichtingen:* Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo. *Bijeenkomsten:* elke 4de woensdag.
TILBURG	**ESPERANTO TILBURG** *Inlichtingen:* de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, ☎ (013) 68.04.73.
TURNHOUT	**KAMPINA ESPERANTO-GRUPO ☆** *Inlichtingen:* de heer G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, ☎ (014) 41.22.33.
UTRECHT	**SAMENWERKINGSCOMITÉ** *Inlichtingen:* de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, ☎ (030) 61.69.67.
WILRIJK	**ESPERANTOGROEP WILRIJK ☆** *Inlichtingen en Bijeenkomsten:* Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, ☎ (03) 827.24.05 (alle dagen behalve woensdag tussen 10 en 12 u.).
ZAANSTREEK	**ESPERANTO-CENTRUM** *Inlichtingen:* postbus 433, 1500 EK Zaandam, ☎ (075) 16.69.31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

uitge-PERSt

De heer A. Claesen uit Diepenbeek krijgt deze maand onze Esperanto-verjaardagskalender toegestuurd, als dank voor zijn bijdrage aan ons knipselarchief.

De taal der Vikings

Terwijl de meeste andere volkeren woorden lenen uit een taal die niet de hunne is, gaan de IJslanders er prat op dat zij nog steeds de oude taal van hun Viking-voorouders spreken. De moderne communicatiemethoden en de popmuziek, die het geïsoleerde Noordatlantische eiland beginnen te overspoelen, hebben echter een merkbare invloed op het *Norse,* de taal die 1 000 jaar lang bijna ongewijzigd is gebleven.
„De vreemde invloed is nooit zo sterk geweest", aldus professor Baldur Jonsson, die IJslandse namen moet bedenken voor moderne uitvindingen en begrippen.
Jonsson zegt, dat het in stand houden van de oude taal in het verleden altijd te danken was aan de moeite die de sterk nationalistische IJslanders zichzelf getroostten. Toen bijvoorbeeld op IJsland de telefoon werd geïntroduceerd, gingen de mensen het apparaat al snel *simi* noemen, het oude woord uit het Norse voor een lijn tussen twee punten.
Een veelbeluisterd radioprogramma, „Taal vandaag", waarschuwt tegen vreemde taalinvloeden. Aan Latijnse en Griekse woorden gaan de IJslanders bijna automatisch voorbij. Als vuistregel geldt, dat een vreemd woord alleen aanvaardbaar is als het gemakkelijk is uit te spreken en als er geen beter IJslands woord bestaat.
Verscheidene factoren hebben ertoe geleid dat het het IJslands uit de Middeleeuwen zo goed bewaard is gebleven. IJsland is een afgelegen eiland en heeft door de eeuwen heen een vrijwel ongewijzigde sociale stuctuur behouden.
Maar de belangrijkste factor in het behoud van de taal van de Noormannen, die zich in de 9e eeuw op IJsland vestigden, zijn wellicht de sagen.
De klassieke literatuur doet relaas van de strijd tegen het lot, of van haar goden tegen de reuzen, en vertelt over de voorgeschiedenis van het eiland. De sagen werden in de 12e eeuw door monniken opgetekend en worden nog steeds door de IJslandse bevolking gelezen.

(Het Volk, 29 juni 1982)

Octrooien ook in het Nederlands

Octrooien die in de Europese Gemeenschap gelden, moeten ook in het Nederlands kunnen worden gesteld. Dit is een wens van de Orde van Octrooigemachtigden, die deze heeft geuit tegenover de commissie uit de Tweede Kamer voor Economische Zaken.
De mogelijkheid is daarbij aangegrepen om voorbehoud te maken bij de goedkeuring van het octrooiverdrag dat voor de hele Europese Gemeenschap geldt. Volgens dat verdrag behoeven teksten alleen in het Duits, Engels of Frans te worden gesteld. Dit brengt volgens de Orde vooral voor de kleinere en middelgrote ondernemingen meer kosten, tijd en moeite mee.
Italië heeft al in 1975 en soortgelijk voorbehoud gemaakt bij het tekenen van het Europese octrooiverdrag.

(Het Vaderland, 26 mei 1982)

Een kleine natie tobt met de taal

De Kaapverdische eilanden vormen sinds 1975 een onafhankelijke staat met 300 000 inwoners. Het grote culturele probleem is de taal. Er wordt ijverig aan gewerkt in het onderwijs de eigen taal te stimuleren, die min of meer bestaat uit Portugese woorden met een Afrikaanse grammatica. Als over de radio in het Portugees iets wordt verteld wat voor de landbouwers van belang is — bijvoorbeeld wanneer te zaaien — is de kans groot dat de boodschap maar half begrepen wordt door degenen voor wie ze bedoeld is. Dus liever Kaapverdisch gebruiken. In de gesproken taal is dat nog enigszins doenlijk, maar bij het schrijven ontstaan moeilijkheden doordat op de dertien eilanden de taalverschillen tamelijk groot zijn. De grammatica zal moeten worden gestandaardizeerd zodat er een uniform Kaapverdisch wordt geschreven. Tot dusver gebeurt het onderwijs in het Portugees, ook al verstaan meer en meer kinderen het niet. Maar als er uiteindelijk een uniform Kaapverdisch met eigen schoolboeken is, dan zal het onderwijs toch op het Portugees moeten overgaan om verdere opleiding mogelijk te maken.

(Unesco Features, augustus 1982)

Chinees voor computers

In Genève bespreken momenteel zo'n 200 kaartenmakers en taalkundigen de mogelijkheid om een eenvormige schrijfwijze van plaatsnamen door te voeren. Ze willen tijdens de vierde konferentie over standaardizatie van aardrijkskundige namen een internationaal aanvaard systeem uitdokteren om het Russische alfabet in latijnse letters weer te geven.
De Internationale Organizatie voor Standaardizatie (ISO) heeft inmiddels bekend gemaakt, dat zij haar goedkeuring heeft gehecht aan een systeem om d.m.v. een cijfercode 7 445 Chinese schrijftekens geschikt te maken voor verwerking in computers en tekstverwerkers.

(Gazet van Antwerpen, 28 aug. 1982)

Wereldparlement steunt Esperanto

Begin september werd in de Engelse stad Brighton de eerste voorbereidende sessie georganiseerd van het Voorlopig Wereldparlement. De organisatoren hiervan aanvaardden onder andere een „wetsvoorstel" betreffende de kommunikatie-problemen.

Dit voorlopig nog simbolisch dokument gaat uitvoerig in op de huidige taalproblematiek, en stelt als oplossing het Esperanto voor — de huidige werktaal is uitsluitend Engels.

Zij noteren :

(a) dat onder de 160 meest talrijk gesproken talen ook het Esperanto fungeert, officiëel bekend als de Internationale Taal;

(b) dat de woordenschat hiervan voornamelijk, alhoewel niet uitsluitend, gebaseerd is op de Indo-Europese talen, welke gesproken worden door de helft van de wereldbevolking;

(c) dat het strukturele kenmerken gemeen heeft met het Chinees, Turks, Swahili en andere Indo-Europese talen;

(d) dat het relatief gemakkelijk kan aangeleerd worden door iedereen, onverschillig vanuit welke taalkundige achtergrond;

(e) dat er in het Esperanto reeds een uitgebreide literatuur en een snel aangroeiend aantal publicaties van technische en wetenschappelijke aard bestaat;

(f) dat deze kenmerken het Esperanto toelaten te fungeren met wereldwijde onpartijdigheid en het tot een uitmuntende „brugtaal" maken voor de volkeren van de wereldgemeenschap.

(g) dat het Esperanto nog open staat voor eventuele revisie door een algemeen aanvaarde autoriteit op wereldvlak.

Zij prijzen de spraakgemeenschap welke reeds sinds tientallen jaren, verspreid over de gehele wereld, het Esperanto aktief toepast, met als uiteindelijk doel wereldvrede en internationale verstandhouding.

Konkreet gezien, wordt er een speciale kommissie opgericht die zich ernstig zal bezighouden met de praktische uitvoering van de werking rond en met het Esperanto. In elk geval zal vanaf 1985, bij gelegenheid van de zitting van het Wereldparlement in India, het Esperanto één der werktalen worden van de afgevaardigden.

Geurig Esperanto

De in Frankrijk opererende firma Willemse heeft in haar kataloog van planten en bloemen ook de volgende aanbieding: „Grootbloemige struikrozen *Esperanto*.

Op de I.K.U.E.-vergadering van 9 oktober, gehouden in het „Esperanto-Domo" te Antwerpen, werd besloten tot oprichting van een landelijke afdeling onder de naam *Ligo de katolikaj esperantistoj en Belgio,* onder het voorzitterschap van E.H. Beckers. Doel van de afdeling is de leden nader tot elkaar te brengen, het Esperanto te propageren in katolieke scholen en organisaties.

Het lidgeld werd bepaald op het abonnementsgeld voor *Espero Katolika* vermeerderd met 50 fr. of een vrijwillige bijdrage.

Korrespondentieadres: H. Audenaert, Beekstrraat 6, 9100 Lokeren.

KADROKURSOJ 1982–1983

Sabaton 1982-11-27	09.00 - 10.00 h	mallonga **ekzameneto** pri lingvokono	
	10.00 - 16.00 h	**Literaturo**	Christian Declerck
Sabaton 1982-12-18	09.00 - 10.00 h	**ekzameneto** se necese	
	10.00 - 16.00 h	**Instruteknikoj**	Emiel Van Damme
Sabaton 1983-01-22	09.00 - 10.00 h	**ekzameneto** se necese	
	10.00 - 16.00 h	**Kunven- kaj debatteknikoj**	Paul Peeraerts
Sabaton 1983-03-05	09.00 - 10.00 h	**ekzameneto** se necese	
	10.00 - 16.00 h	**Historio**	Fernand Roose
Sabaton 1983-03-26	09.00 - 10.00 h	**ekzameneto** se necese	
	10.00 - 16.00 h	**Komunikado-I** (Inform-propagandaj teknikoj)	Anne Tilmont
Sabaton 1983-04-23	09.00 - 10.00 h	**ekzameneto** se necese	
	10.00 - 16.00 h	**Komunikado-II**	Anne Tilmont

Por pliaj informoj: ESPERANTO-CENTRO, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
La kursoj okazos en *Esperanto* kaj estas alireblaj al ĉiu.

Oplichters

Volgens een kort persberichtje heeft een oplichtersbende in China leergierige zielen een Esperanto-kursus aangesmeerd. Dat bracht hen vele miljoenen op en maakt de Chinezen geen woord wijzer; het was overigens een kursus die alleen via de televisie kon aangeleerd worden...

Zo ziet men maar weer: vertrouw liever onze eigen landelijke Esperanto-kursussen... gegarandeerd waar voor uw geld. — Mèt cassette en zònder televisie!

☆ ☆

Ter vrijwaring van de Franse taal is in het Franse staatsblad een besluit verschenen waarbij een vijftigtal zgn. „Franglais"-begrippen uit het ambtelijke toeristische vocabularium worden geweerd. Zo moet het gedaan zijn met *camping-cars* en *jumbo-jets* die nu officieel *auto-caravan* en *gros-porteur* heten. *Fast food* wordt *prêt-à-manger*, *discount* wordt *ristourne* en *gateway*: *point d'accès*. Wie geld van een *sponsor* (nu *commanditaire*) ontving, gaat daarmee geen *shopping* meer doen; dat winkelen bestaat nu officieel uit *lèche-vitrine* (ofte *etalagelikken*) maar mag ook *magasinage* zijn.